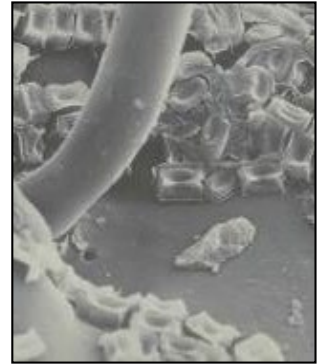

Granbarkbilla på frammarsj

hvert fall i Sverige og Mellom-Europa – hva med Norge?

Innhold

- ❑ Granbarkbilla i Europa akkurat nå
- ❑ Litt granbarkbillebiologi
- ❑ Mottiltak, forebygging
- ❑ Hva med klimaendringer?

Karsten Sund, NHM

Krise for grana i Europa?

«extrema skador i Centraleuropa som är en effekt av varmt väder och stormar. Här uppskattas skadorna till mellan 50–100 miljoner kubikmeter»

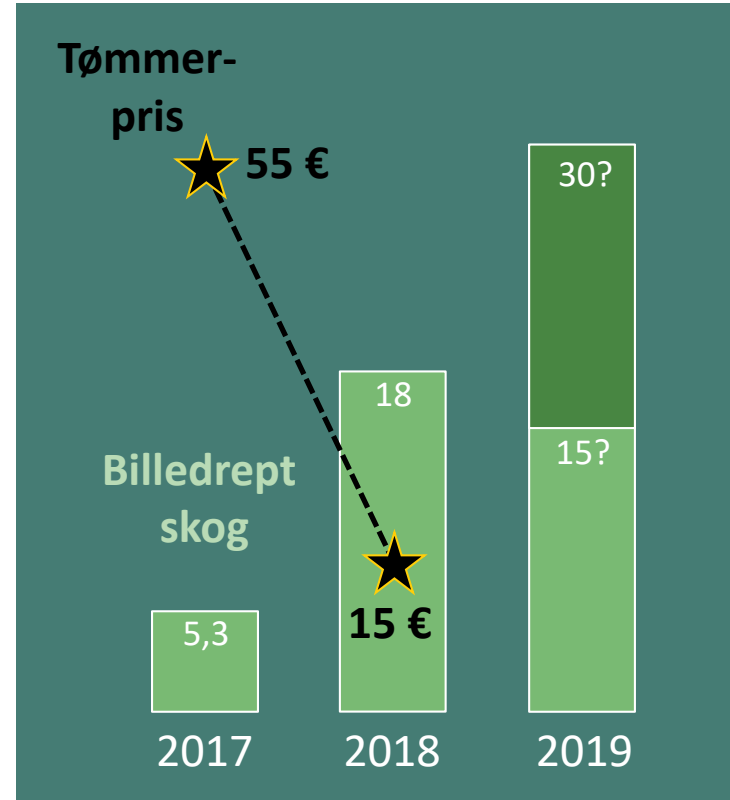
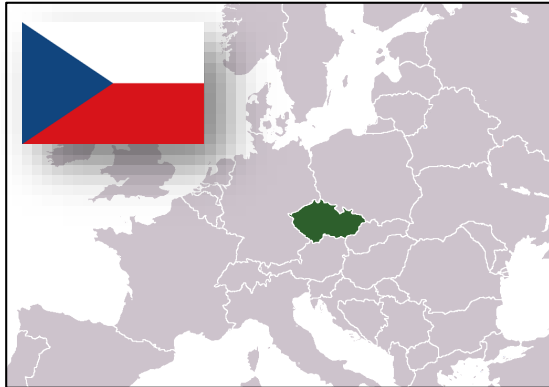
Tsjekkia:

Billedrept skog utgjør > 50% av årlig hogst

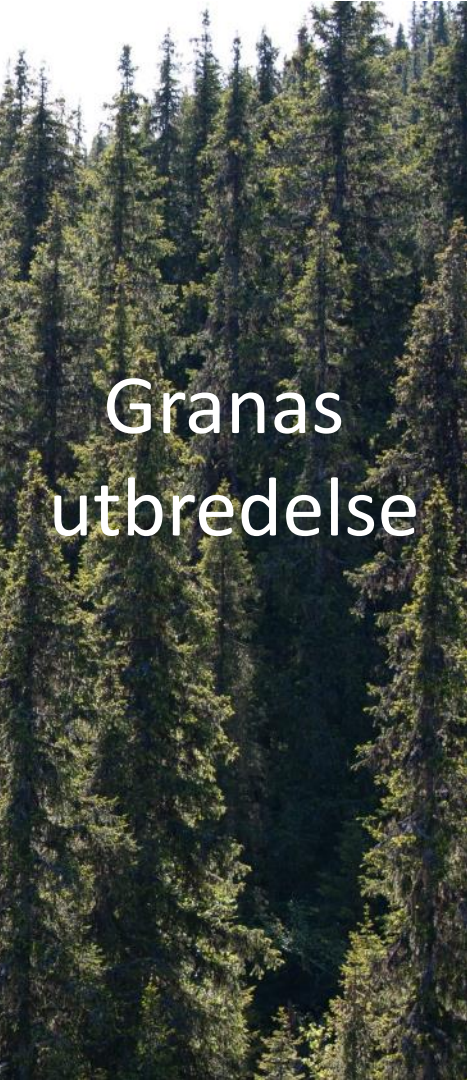
Tsjekkia: enorme barkbilleangrep

➔ Kollaps i tømmerprisen

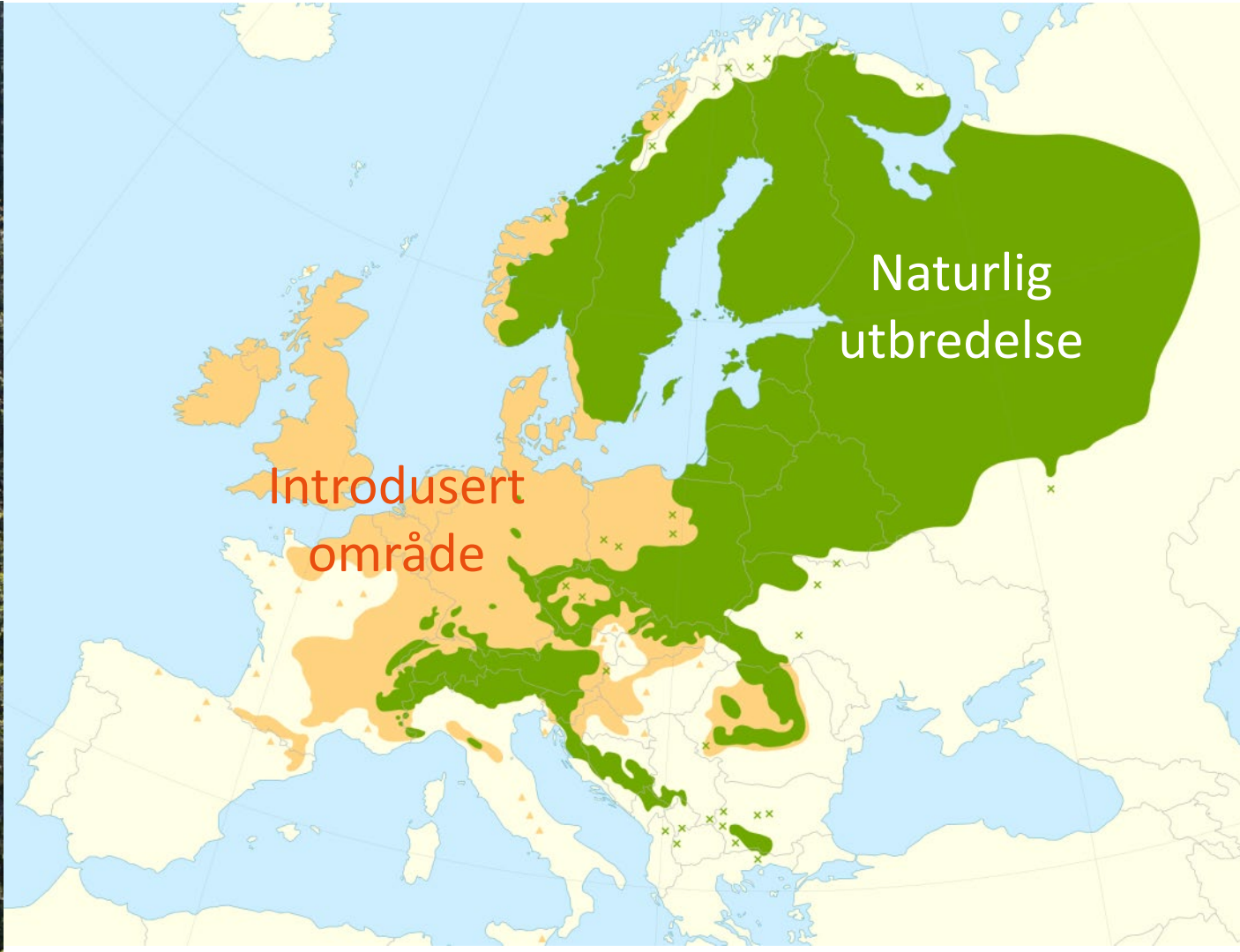

Granäs
utbredelse

Naturlig
utbredelse

Introdusert
område

Living with bark beetles: impacts, outlook and management options

Tomáš Hlásny, Paal Krokene, Andrew Liebhold, Claire Montagné-Huck,
Jörg Müller, Hua Qin, Kenneth Raffa, Mart-Jan Schelhaas,
Rupert Seidl, Miroslav Svoboda and Heli Viiri

Ny EFI-rapport oppsummerer kunnskapen om forvaltning av granbarkbillen – lanseres i Praha 4. april (i dag)

Hlásny T, Krokene P, Liebhold A, Montagné-Huck C,
Müller J, Qin H, Raffa K, Schelhaas M-J, Seidl R, Svoboda
M, Viiri H. 2019. *Living with bark beetles: impacts,
outlook and management options*. From Science to
Policy 8. European Forest Institute

- ❑ Granbarkbilla i Europa akkurat nå
- ❑ Litt granbarkbille-biologi
- ❑ Mottiltak, forebygging
- ❑ Hva med klimaendringer?

Karsten Sund, NHM

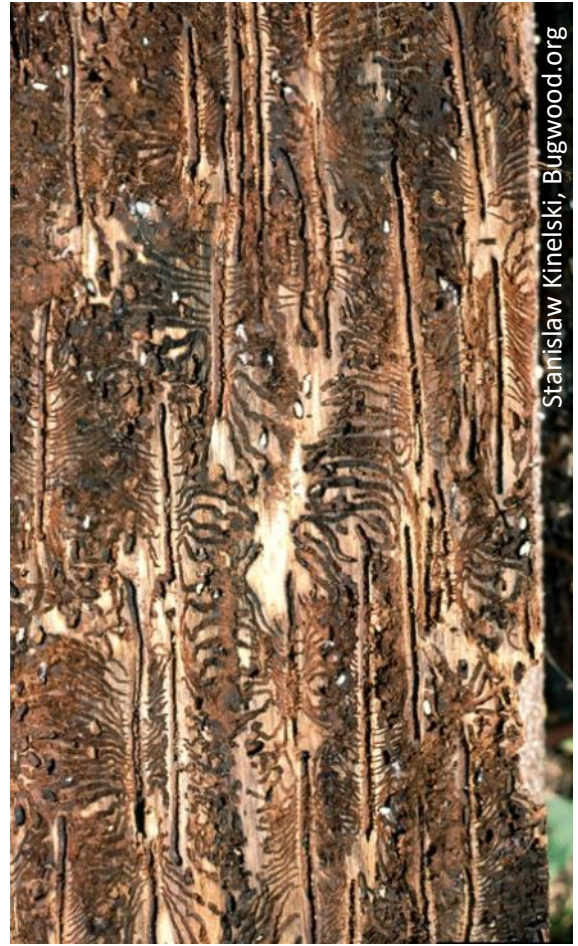
Granbarkbillen

- ▶ Larveutvikling i levende trær
- ▶ Dreper trær over store områder
- ▶ 150 mill. m³ gran i Europa siste 50 år (minst)

Karsten Sund, NHM

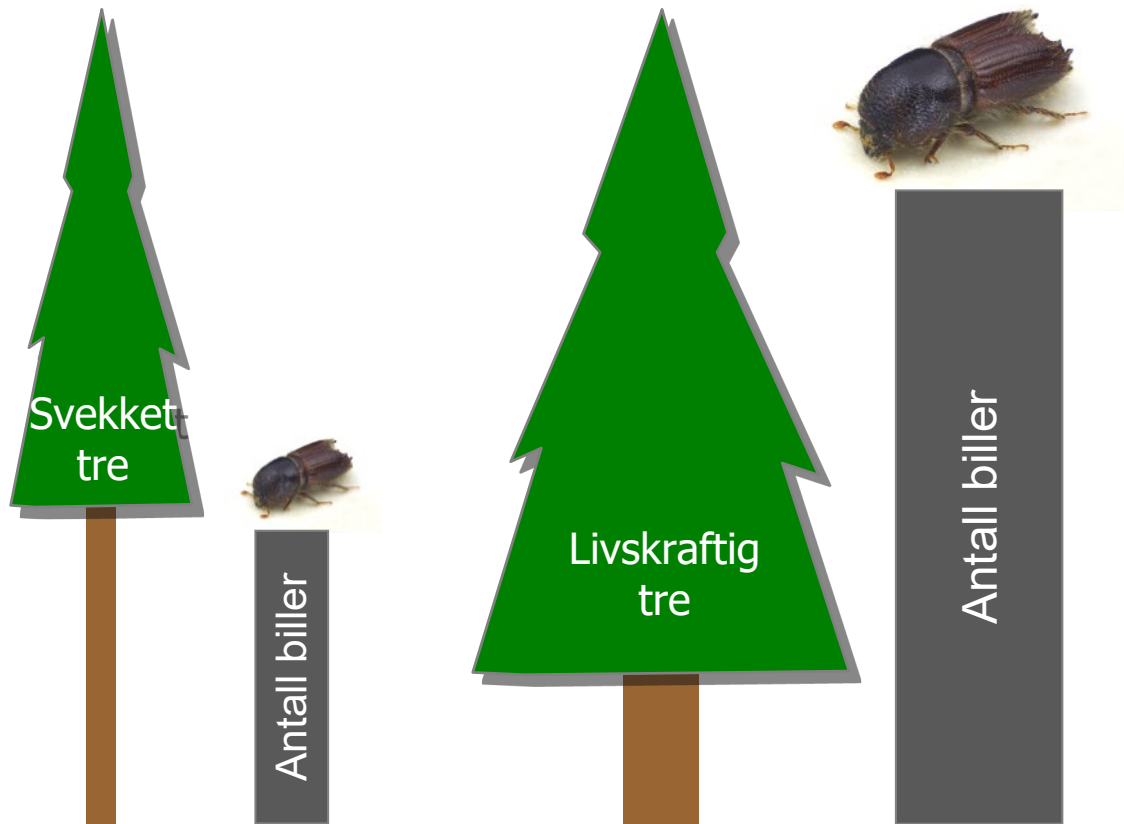

Stanislaw Kinelski, Bugwood.org

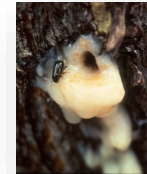
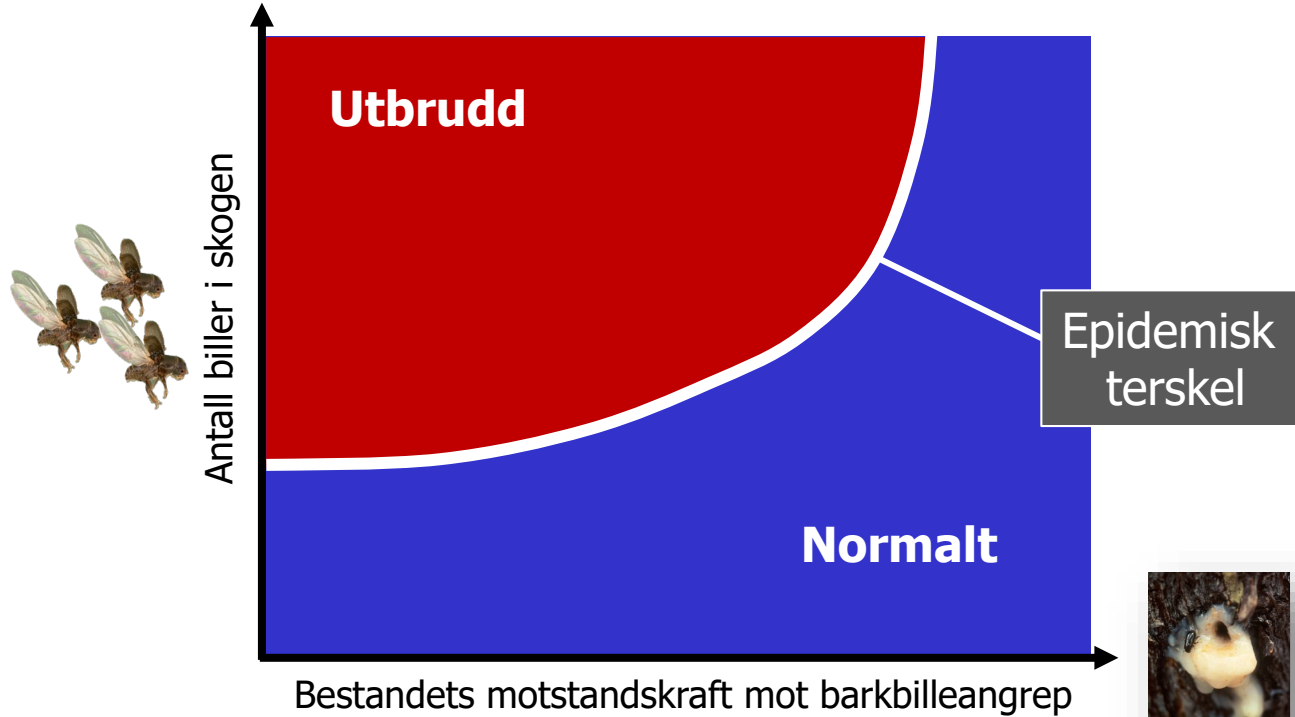
Terskel for vellykket angrep:

- ❑ Svake trær
→ få angrep
- ❑ Sterke trær
→ mange angrep

Epidemisk terskel

- ❑ Granbarkbilla i Europa akkurat nå
- ❑ Litt granbarkbillebiologi
- ❑ Mottiltak, forebygging
- ❑ Hva med klimaendringer?

Karsten Sund, NHM

Lærdommer fra Gudrun

Mottiltak

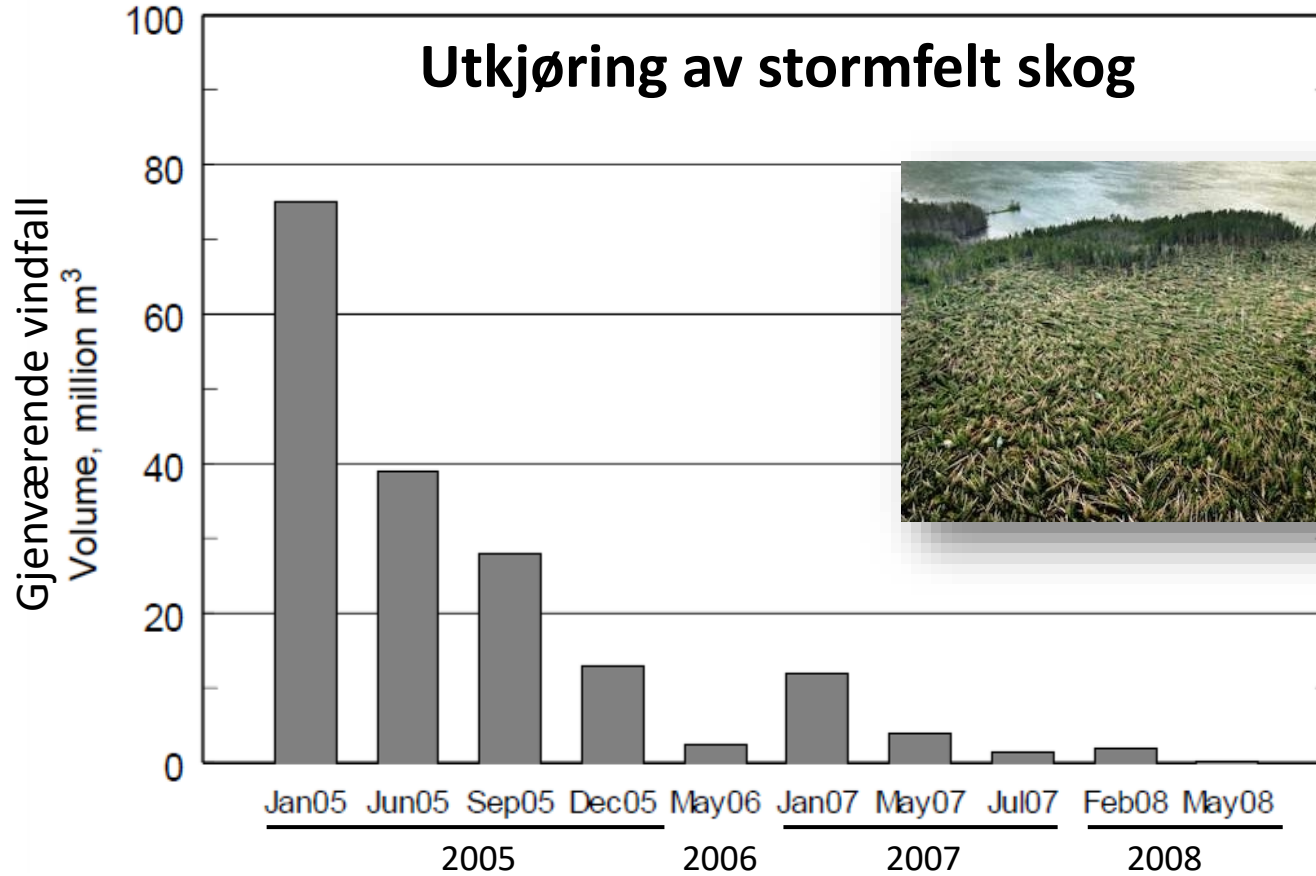
«Ingen effekt av småskala innsats!»

*Åke Lindelöw,
Sveriges lantbruksuniversitet*

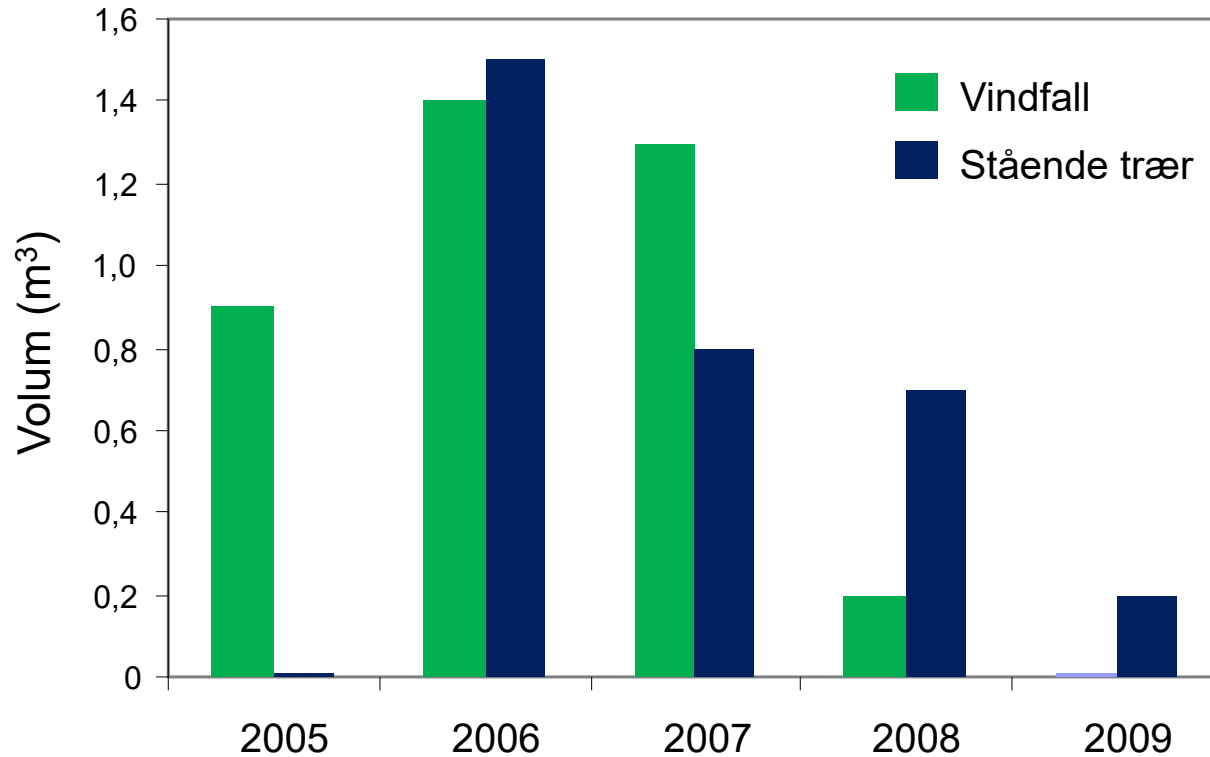

Utkjøring av stormfelt skog

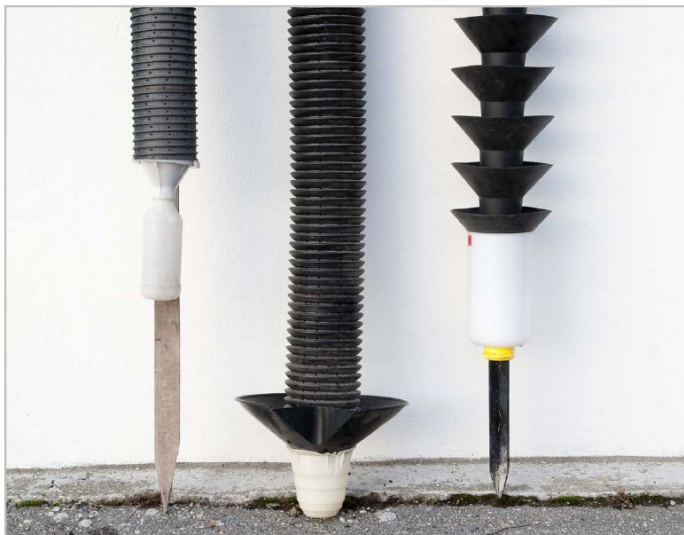

Først angripes vindfall – så stående trær

Massefangst av biller

Ingen ting tyder på at massefangst vil være kostnadseffektivt

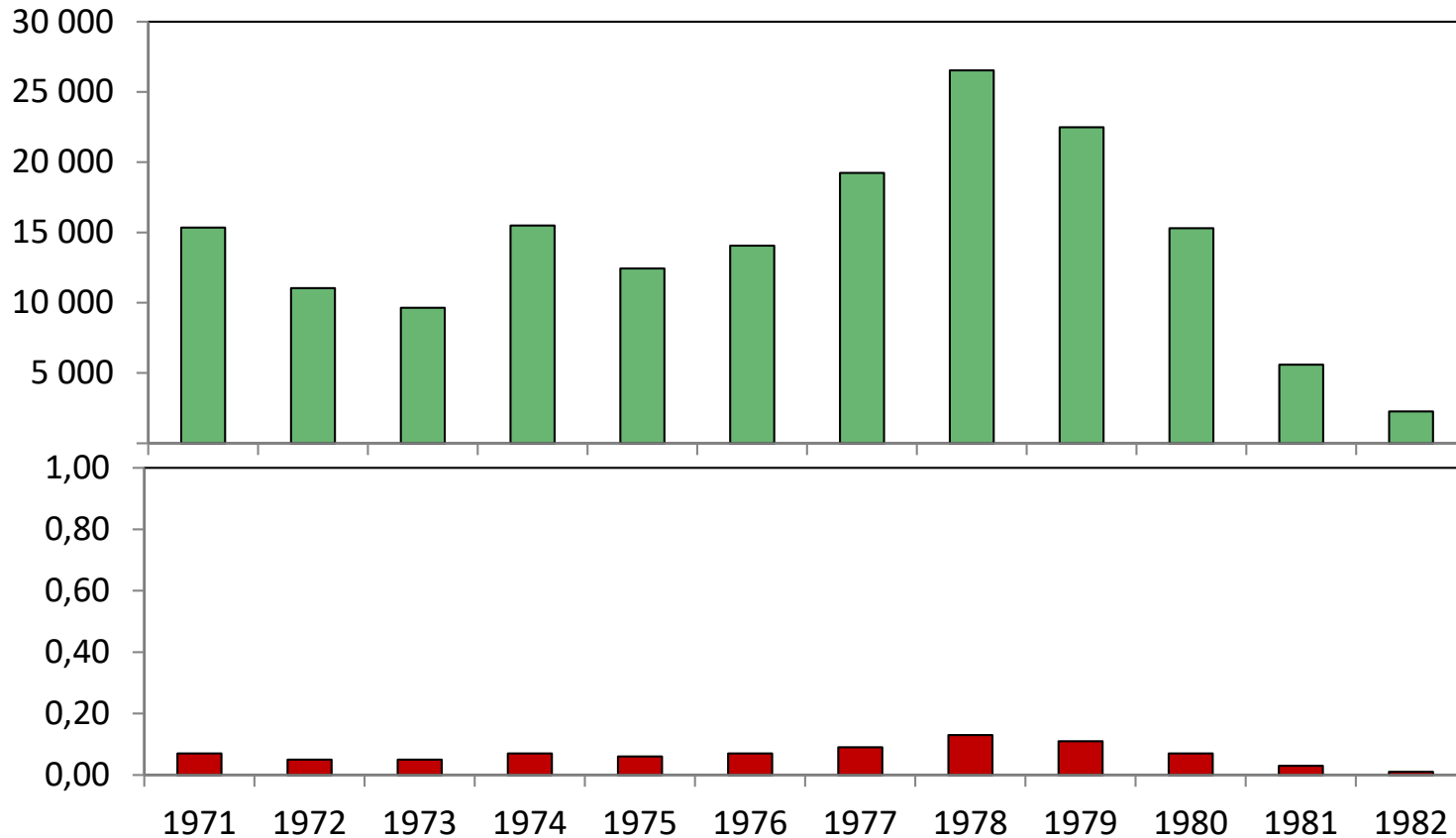
Feromonfeller

Fangstvirkehauger
(feromoner + gift)

Kalkyle - Värmland

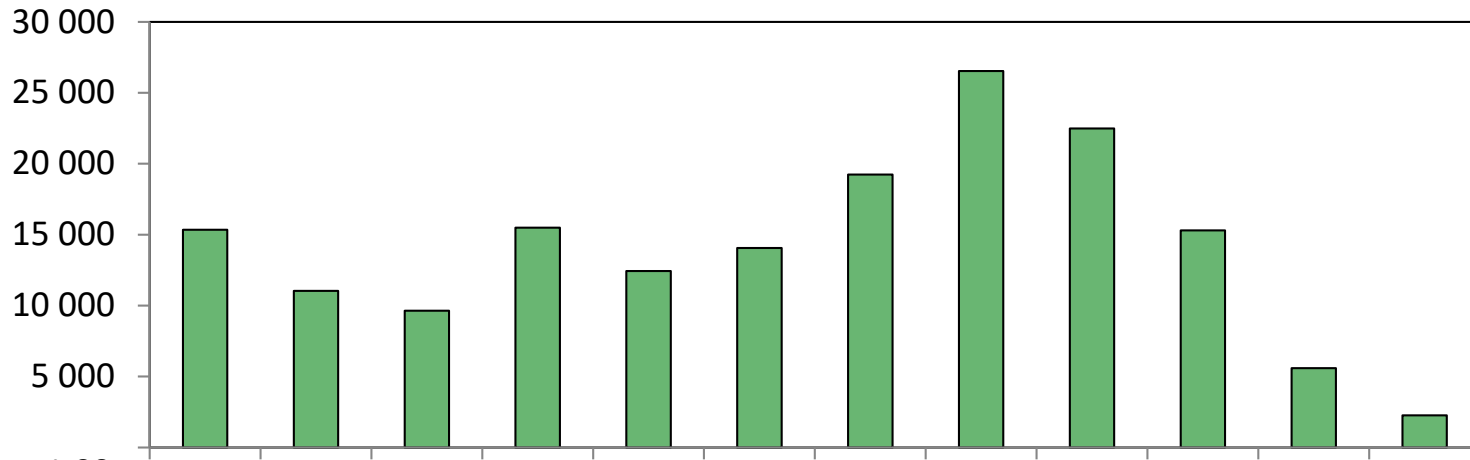
Billedrept skog (per 100 000 ha)

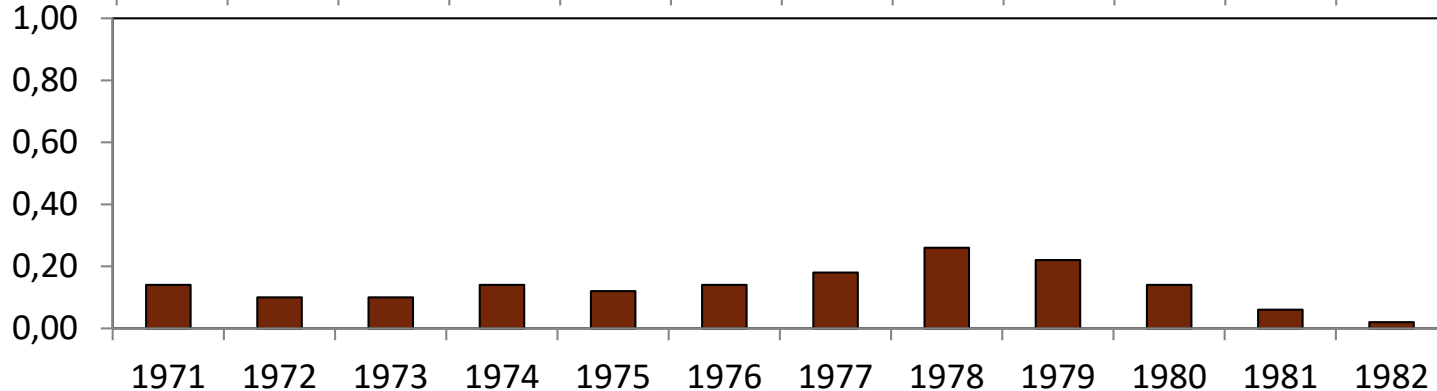

Kalkyle - Värmland

Billedrept skog (per 100 000 ha)

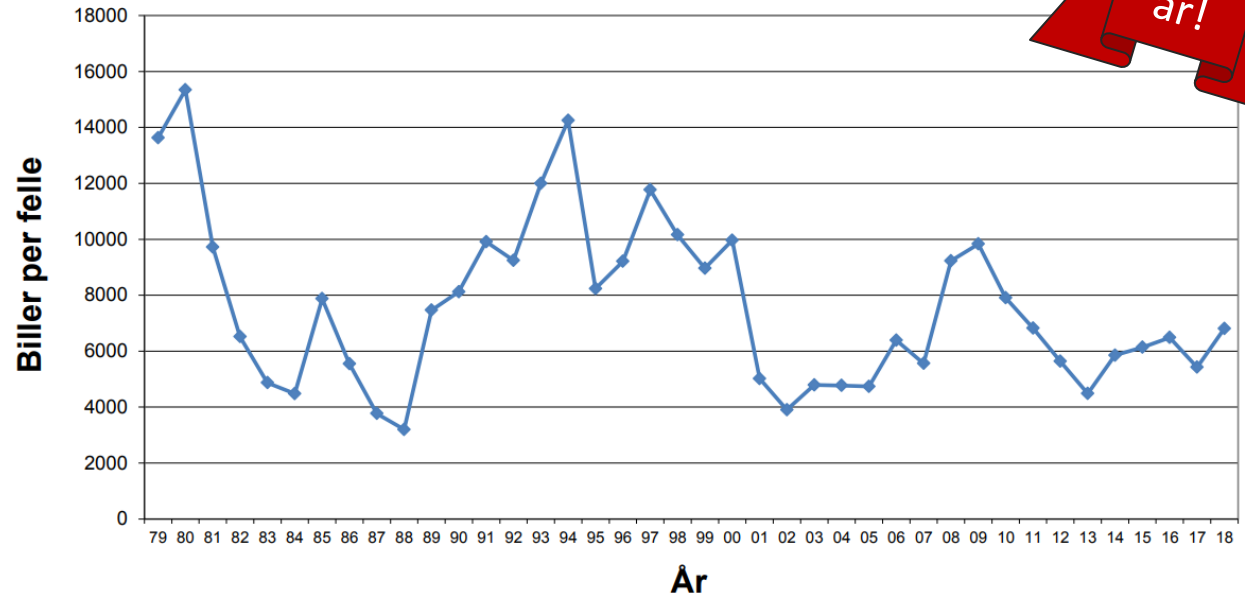
Kostnads-
effektivitet
30%

Barkbilleovervåkningen

SØR-NORGE (u/TRØNDELAGE og NORDLAND)

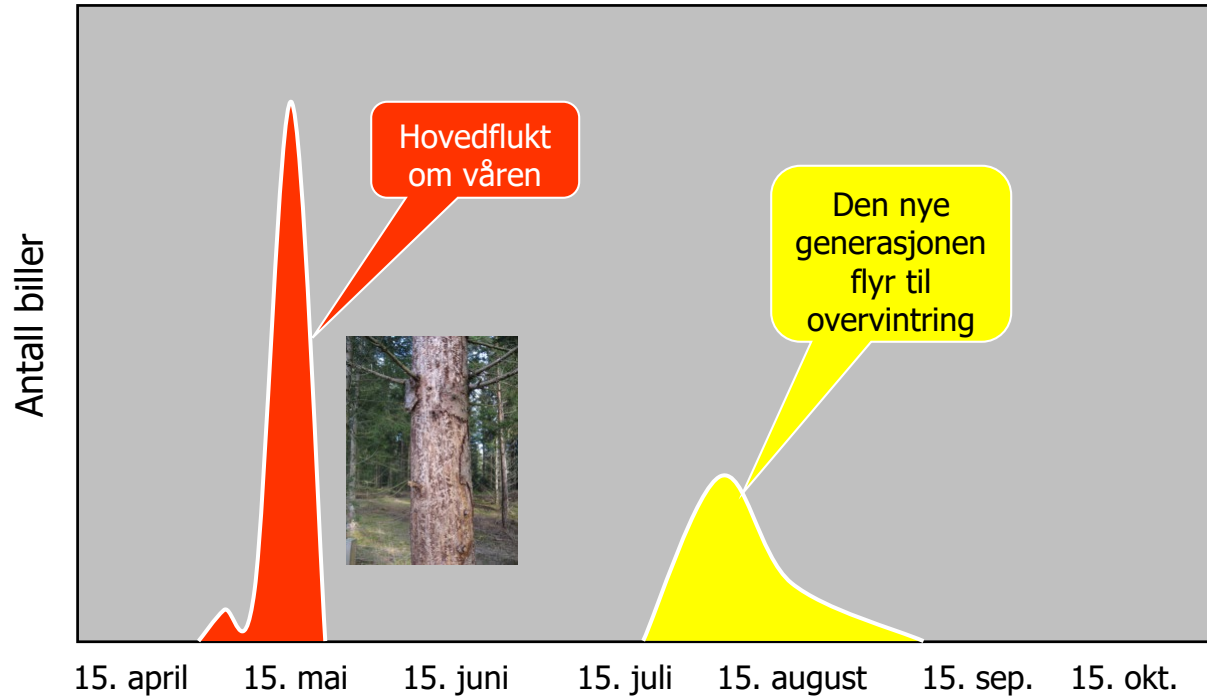

- ❑ Granbarkbilla i Europa akkurat nå
- ❑ Litt granbarkbillebiologi
- ❑ Mottiltak, forebygging
- ❑ Hva med klimaendringer?

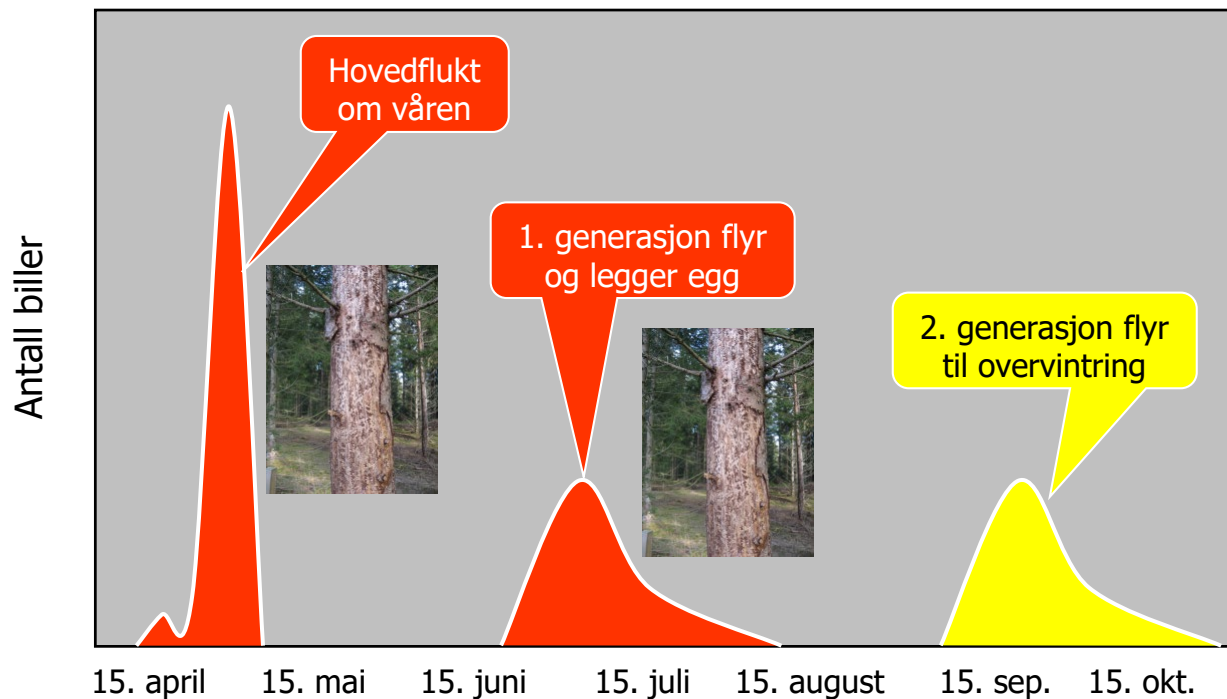
Karsten Sund, NHM

1 generasjon per år

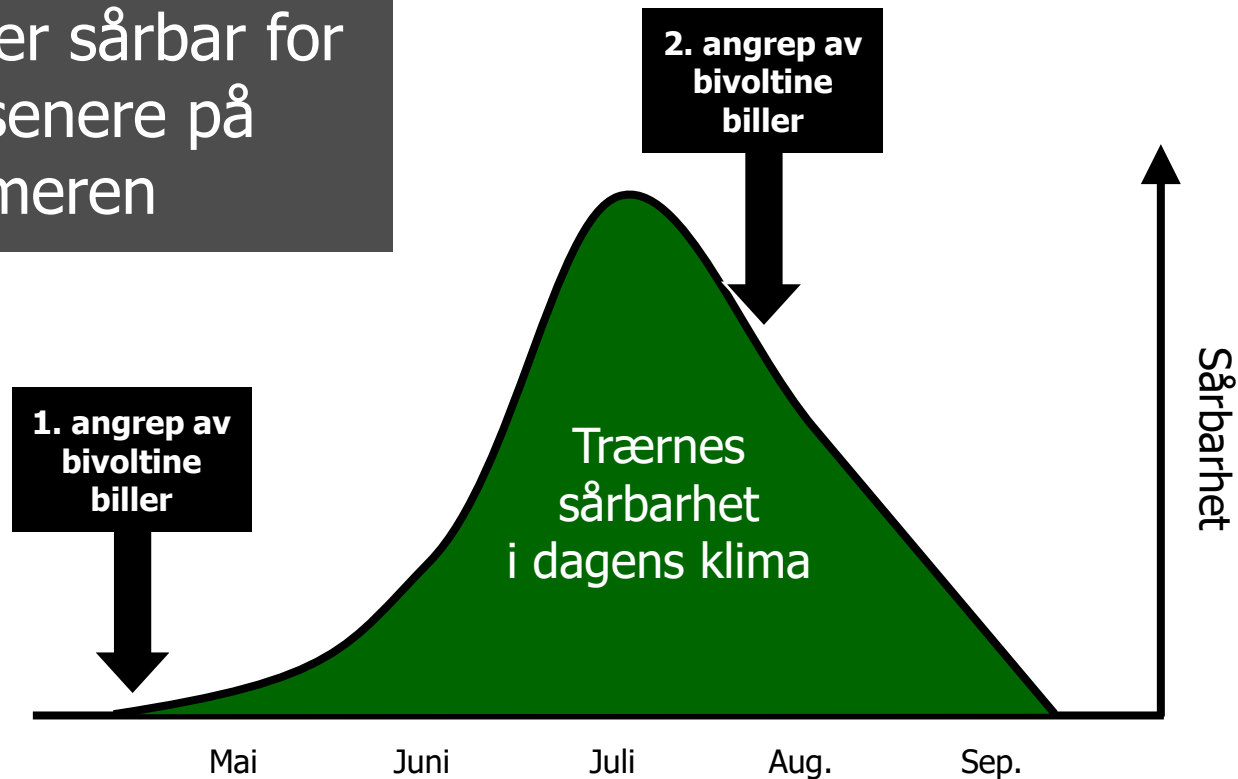

2 generasjoner per år

Grana er mer sårbar for angrep senere på sommeren

Takk for meg!

@NIBIO_ForHealth

www.facebook.com/Nibio.no/

www.nibio.no/tema/skog/skoghelse

NIBIO

NORSK INSTITUTT FOR
BIOØKONOMI

Karsten Sund, NHM